

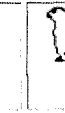

NY og UTSATT EKSAMEN

Emnekode: LBLHSTM13	Emne: Språk, tekst og matematikk, ny/utsatt
Dato: 01.12.15	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Tillatte hjelpemidler: kalkulator og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Begge vil bli utdelt på eksamensdagen.	Faglærere: Birger Tollefsen Marion Elisenberg Christian Bjerke Linda Emilsen
<p>Eksamensoppgaven:</p> <p>Oppgavesettet består av 5 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å skrive.</p> <p>Det skrives med sort eller blått på utdelte ark til dette formålet. Pass på at det blir tilstrekkelig gjennomslag på kopiene.</p> <p>Når du er ferdig, gjør du tegn til en vakt som kontrollerer oppgaven din før du kan gå.</p>	
Sensurdato: 22.12.2015	
Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb seinst 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Del 1: matematikkoppgaver

Oppgave 1 (10 %)

De gamle egypternes tallsystem hadde følgende symboler:

						
1	10	100	1000	10 000	100 000	1 000 000

- a) Gjør om tallene 2356_{Ti} og 1579_{Ti} til egyptiske tall og bruk de egyptiske tallene for å regne ut $2356+1579$.

Det romerske tallsystemet har følgende symboler:

I	V	X	L	C	D	M
1	5	10	50	100	500	1000

- b) Uttrykk disse tallene gitt i titallsystemet som romertall:
i) 1945   ii) 2499
- c) Gjør om tallene MMCMXLIV og MCMXXXIX til tall i vårt titallsystem.

Oppgave 2 (10 %)

- a) Gjør kort rede for begrepene: *Telleramsen*, *Ordinaltall*, *Parkopling*, *kardinaltall* og *antallskonservering*.
- b) En dag i barnehagen får Espen og Ida oppgaven å regne ut $7+2$.
De løser oppgaven på ulik måte:
Espen tar opp to fingrer på ene hånden og teller høyt «åtte, ni»
Ida tegner to prikker for tallet 2 og teller prikkene høyt «en, to». Tilsvarende gjør hun med tallet 7. Deretter teller hun alle prikkene og svarer «ni».
Forklar hvilke addisjonsstrategier barna bruker.

Oppgave 3 (20 %)

Egg selges i pakninger med plass til seks egg i hver. I en barnehage skal de bestille egg for baking.

- a) Barnehagen bestiller de to hundre egg. Hvordan blir disse levert i forhold til pakningsstørrelsen som beskrevet innledningsvis?
- b) På et brett er det plass til seks pakninger med egg. Hvor mange brett med egg mottar barnehagen i bestillingen i pkt a)?

Brettene med egg pakkes i kasser med seks brett per kasse, og for å holde orden på antall egg i kasser, brett, pakninger og enkelt egg, lager barnehagen et skjema.

Kasser	Brett	Pakninger	egg
1	3	4	5

- c) En dag i barnehagen fylles skjemaet ut som vist over.
Hvor mange egg blir dette totalt?
- d) Barnehagen har ett hundre og tjuetre egg. Hvordan vil du uttrykke dette med hjelp av skjemaet over?

I løpet av desember foretar barnehagen tre bestillinger av egg.
Leverandøren foretrekker å motta bestillinger angitt i sekstallsystemet.

- e) Hvorfor tror du det er slik?
- f) De tre bestillingene er hhv 250_{seks} , 430_{seks} og 320_{seks} .
Regn ut, i sekstallsystemet, hvor mange egg barnehagen bestiller i desember.

Del 2: norskoppgaver. Du skal besvare én av to følgende oppgaver:

Enten:

1. Barns språkutvikling

«Når barn deltar i språklig samspill med andre, tilegner de seg ubevisst og gradvis også sjølve språksystemet» (Høigård 2013:115)

Gjør rede for barns språkutvikling på de fire følgende områder: fonologisk, morfologisk, syntaktisk og semantisk. Ta for deg barn i barnehagealder. Forklar deretter hvordan barnehagen kan tilrettelegge for at barnet utvikler kompetansen sin innenfor disse områdene.

Eller:

2. Dialogferdigheter – avhengig av både modning og læring

«En samtale mellom en voksen og et barn er preget av stor ulikhet på alle områder som er viktige når det gjelder å føre en samtale, som språkferdighet, kunnskap, erfaring, vurderingsevne og makt. (...) Den voksne blir en god dialogpartner for et barn først og fremst ved å være interessert i barnet og hva det sier» (Høigård, s. 70).

Drøft de to vedlagte dialogene, tekst 1 og tekst 2, ut fra replikktypen, ulike spørsmål, språkfunksjoner, turgiving osv. Vurder deretter de voksnes dialogferdigheter i de to dialogene.

Vedlegg:

TEKST 1: LEIK MED DUPLO

Anna (snart 2 år) er på besøk hos noen venner som har en stor kasse med duploleiker. Hun er snart ivrig i gang med å leike: Innimellom henvender hun seg til den voksne som sitter like i nærheten.

ANNA (viser den voksne at hun legger en duplomann i badekaret): Sova mann.

VOKSEN: Ja, der kan mannen sove.

ANNA (finner en rutsjebane og viser den voksne): Usabana.

VOKSEN: Ja, der fant du en rutsjebane.

Hvem skal rutsje på den?

ANNA holder opp en brannmann.

VOKSEN: Brannmannen skal rutsje.

TEKST 2: OL-MASKOTER

Det er samlingsstund i barnehagen. Denne dagen har barna med seg en leike som de får komme fram og vise og fortelle om etter tur. Silje, snart 4 år, har med seg Lillehammerdokkene Håkon og Kristin. Hun kommer fram og setter seg på fanget til den voksne og viser fram dokkene. Den voksne veit at Silje har slekt i England.

VOKSEN: Du hadde noen fine dukker med deg. Og så har de så fine kapper på seg. Jeg så at du hadde mange slike dukker med deg i dag. Var du på Lillehammer når det var OL?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Var du ikke det?

SILJE: Nei, jeg fikk bare dukkene.

VOKSEN: Fikk du dem? Hvem fikk du dem av?

SILJE: Tante Lindsay.

VOKSEN: Var det tante Lindsay som hadde kjøpt dem? Hun har sikkert ikke kjøpt dem i England. Jeg tror ikke de har Håkon og Kristin i England. Tror du det?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Nei, det tror ikke jeg heller, for de er ganske norske disse dukkene, med lyst hår og blå øyne og fine kapper. Hm? Jeg husker disse dukkene fra i fjor når det var OL her. Vet du hva OL er, Silje?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Det er når mange damer og menner går på ski, spiller ishockey eller går på skøyter. (Tar på dokkene.) Disse dukkene var maskoter under OL. Vet du hva en maskot er?

SILJE rister på hodet.

VOKSEN: Det er som et lite lykketroll. Det var Kristin og Håkon som var lykketroll under OL. De var søte, kan du tro. Det var mange små Håkoner og mange små Kristiner. Det var ti av hver, og (tar på kappen til Kristin-dokka) alle sammen hadde en slik fin kappe på seg og sprang rundt i Lillehammer. Ja, de var kjempefine.

SILJE går tilbake til plassen sin.